

Lietuvos psichologų kongresas

Recenzuota kongreso
medžiaga

2025 m. balandžio 25-26 d.
Vilnius

Lietuvos
psichologų
sąjunga

VILNIAUS UNIVERSITETO LEIDYKLA

Filosofijos
fakultetas

EuroPsy
Akredituotas renginys 2025/062

Lietuvos psichologų kongreso organizatoriai:

Lietuvos psichologų sąjunga
Vilniaus universitetas

Mokslo komitetas (pranešimų santraukų recenzentai ir mokslinės programos sudarytojai):

prof. dr. Jurgita Lazauskaitė-Zabielskė (pirmininkė) (VU)
doc. dr. Arvydas Kuzinas (MRU)
prof. dr. Dalia Antinienė (LSMU)
doc. dr. Giedrė Širvinskienė (LSMU)
prof. dr. Kristina Žardeckaitė-Matulaitienė (VDU)
doc. dr. Loreta Gustainienė (VDU)
doc. dr. Raimonda Petrolienė (LPS)
prof. dr. Reda Gedutienė (KU)
prof. dr. Rimantas Vosylis (MRU)
doc. dr. Roma Šimulionienė (KU)
prof. dr. Saulė Raižienė (VU)

Organizacinis komitetas:

Aina Adomaitytė (LPS)
Skaistė Jurevičienė (LPS)
Gabrielė Gudynaitė (VU)
prof. dr. Antanas Kairys (VU)
dr. Marija Turlinskienė (VU)
doc. dr. Raimonda Sadauskaitė (pirmininkės pavaduotoja) (VU)
doc. dr. Olga Zamalijeva (pirmininkė) (VU)

Už pranešimų turinį atsako pranešimų autoriai. Lietuvos psichologų kongreso organizatoriai neprisiima jokios atsakomybės, susijusios su pranešimų santraukų kokybe ar informacijos tikslumu.

Copyright © 2025 [Jurgita Lazauskaitė-Zabielskė, Olga Zamalijeva]. Published by Vilnius University Press
This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Licence, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.
<https://doi.org/10.15388/LPK2025>

Vilniaus universiteto leidykla,
Saulėtekio al. 9, LT-10222 Vilnius
info@leidykla.vu.lt, www.leidykla.vu.lt
Knygos internete *knygynas.vu.lt*
Mokslo periodikos žurnalai *zurnalai.vu.lt*

SMURTĄ PATYRUSIŲ MOTERŲ PILIETINIO ĮSITRAUKIMO TEORINIS MODELIS

A THEORETICAL MODEL OF CIVIC ENGAGEMENT OF WOMEN SURVIVORS OF VIOLENCE

Zuzana Vasiliauskaitė* (Vilniaus universitetas).

* zuzana.vasiliauskaite@fsf.vu.lt

Įvadas. Pilietinis įsitraukimas yra esminis sveikos demokratijos komponentas, nes jis svariai prisideda prie sprendimų priėmimo patikimumo (Toots, 2019), saugesnės visuomenės (Layte, 2012) bei didesnės žmonių bio-psicho-socialinės gerovės (Hrivnák ir kt., 2023). Lietuvoje stebimas pilietinio įsitraukimo mažėjimas (Civitas, 2023), o smurtas prieš moteris, ypač intymaus partnerio smurtas prieš moteris, išlieka opia pandeminio lygio problema (Pasaulio sveikatos organizacija, 2021), turinti ilgalaikį neigiamą poveikį moterų bio-psicho-socialinei gerovei.

Rezultatai: Tyrimai atskleidžia, kad įdėtos pastangos įveikti trauminį išgyvenimą gali paskatinti potrauminį augimą, kuriam būdingas asmens aukštesnis psichologinis funkcionavimas (Tedeschi ir kt., 2018). Taip pat pastebėta, kad traumą išgyvenę asmenys gali tapti socialiai aktyvūs ir įsitraukti į pilietinius judėjimus, siekdami pokyčių visuomenėje (Wood, 2017), tačiau vis dar trūksta žinių apie tai kokie veiksniai lemia šį procesą. Šio pranešimo tikslas – pristatyti smurtą patyrusių moterų pilietinio įsitraukimo teorinį modelį, grįstą potrauminio augimo teorija bei ekologine perspektyva, kuri nagrinėja individualius, tarpasmeninius ir sisteminius veiksnius. Teorinė analizė atlikta taikant indukcinčius ir dedukcinčius metodus, apjungiant potrauminio augimo teoriją su empiriniais tyrimais apie smurtą patyrusių moterų patirtis ir pilietinį įsitraukimą.

Išvados. Pasiūlytas teorinis modelis gali padėti aiškiau suprasti, kokie veiksniai paskatina smurtą patyrusias moteris būti pilietiškai aktyviomis ir įsitraukusiomis. Šios įžvalgos gali būti naudingos formuojant būsimus empirinius tyrimus, siekiant giliau suprasti veiksnius, lemiančius moterų pilietinį įsitraukimą, ypač tarp intymaus partnerio smurtą patyrusių moterų. Be to, šios įžvalgos gali padėti specialistams ir politikos formuotojams kurti tikslingesnes intervencijas, stiprinančias moterų įsitraukimą į pilietinį gyvenimą ir skatinančias didesnius socialinius pokyčius.

Pagrindiniai žodžiai: pilietinis įsitraukimas; smurtas prieš moteris; intymaus partnerio smurtas; potrauminis augimas; teorinis modelis.